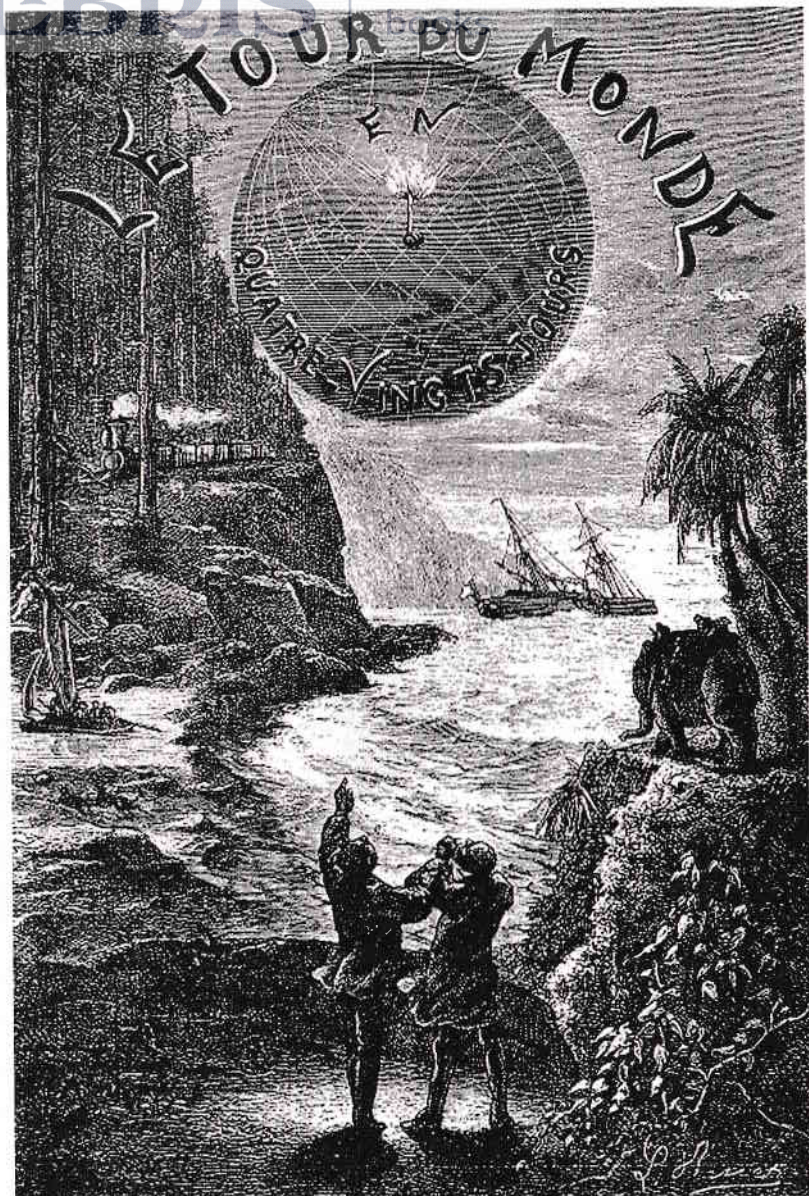

IPDIS

We know

BIBLIOTECA PENTRU COPII

Jules Verne

OCOLUL PĂMÂNTULUI ÎN OPTZECI DE ZILE

Traducere din limba franceză de
CORNELIA MARINESCU

Ilustrații de
MM. DE NEUVILLE și L. BENETT

LITERA
București

Cuprins

CAPITOLUL 1	5
CAPITOLUL 2	14
CAPITOLUL 3	20
CAPITOLUL 4	31
CAPITOLUL 5	38
CAPITOLUL 6	44
CAPITOLUL 7	53
CAPITOLUL 8	58
CAPITOLUL 9	65
CAPITOLUL 10	75
CAPITOLUL 11	85
CAPITOLUL 12	99
CAPITOLUL 13	111
CAPITOLUL 14	122
CAPITOLUL 15	133
CAPITOLUL 16	142
CAPITOLUL 17	150
CAPITOLUL 18	160
CAPITOLUL 19	168

CAPITOLUL 20	180
CAPITOLUL 21	190
CAPITOLUL 22	204
CAPITOLUL 23	214
CAPITOLUL 24	226
CAPITOLUL 25	235
CAPITOLUL 26	246
CAPITOLUL 27	255
CAPITOLUL 28	267
CAPITOLUL 29	280
CAPITOLUL 30	294
CAPITOLUL 31	306
CAPITOLUL 32	316
CAPITOLUL 33	322
CAPITOLUL 34	337
CAPITOLUL 35	342
CAPITOLUL 36	351
CAPITOLUL 37	357
DATE DESPRE AUTOR	363

Le Tour du monde en quatre-vingts jours

Jules Verne

Editura Litera

tel.: 0374 82 66 35; 021 319 63 90; 031 425 16 19

e-mail: contact@litera.ro

www.litera.ro

Ocolul Pământului în optzeci de zile

Jules Verne

Copyright © 2025

Grup Media Litera

pentru versiunea în limba română

Toate drepturile rezervate

Editor: Vidrașcu și fiii

Redactare: Oana Sănițariu

Corector: Ana Paunița

Copertă: Bell Studio

Tehnoredactare și prepress: Codruț Radu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

VERNE, JULES

Ocolul Pământului în optzeci de zile / Jules Verne. - București: Litera, 2024

ISBN 978-630-342-491-0

087.5

Capitolul 1

**În care Phileas Fogg și Passepartout
se acceptă reciproc, unul ca stăpân,
și celălalt ca servitor.**

În anul 1872, casa de pe Saville Row numărul 7, clădirea Burlington Gardens, în care murise Sheridan în 1814¹, era locuită de domnul Phileas Fogg, unul dintre membrii cei mai remarcabili ai Reform Club din Londra. Personaj enigmatic, despre care nu se știau prea multe în afară de faptul că era un bărbat elegant și unul dintre cei mai chipeși din înalta societate londoneză, domnul Fogg evita să atragă atenția asupra persoanei sale. Lumea zicea că seamănă cu Byron – sau cel puțin că are un cap byronian; spre deosebire de poet, el era un Byron calm, cu favoriți, care ar fi putut să trăiască și o mie de ani fără să dea semne că ar îmbătrâni.

¹ Două neconcordanțe din partea autorului – dramaturgul și poetul irlandez Richard Sheridan (1751–1816) a locuit, de fapt, la nr. 14 și a murit doi ani mai târziu decât data menționată de Jules Verne. (n.tr.)

Phileas Fogg era sigur englez, deși poate nu chiar din Londra. Nu fusese văzut niciodată la Bursă, nici la vreo bancă sau pe la casieriile din oraș; nu era proprietarul vreunei dintre corăbiile care acostau în docurile Londrei; nu deținea nici vreo funcție publică, nu fusese niciodată înscris la vreuna dintre asociațiile de drept din Londra – Temple, Lincoln's Inn ori Gray's Inn¹; vocea lui nu fusese niciodată auzită la Curtea de Arbitraj sau la Curtea de Conturi, la Curtea Superioară de Justiție ori pe la tribunalele ecleziastice. În mod sigur nu era vreun fabricant; nici negustor sau moșier. Numele lui nu era cunoscut în cercurile societăților științifice sau savante și nu participase niciodată la dezbaterile erudite de la Institutul Regal, Institutul Londonez, Asociația Artizanilor sau Institutul pentru Artă și Știință. De fapt, nu aparținea niciuneia dintre numeroasele societăți care împânzesc capitala engleză, de la Societatea Corală la Societatea Entomologilor, care a fost înființată cu scopul principal de a extermina insectele dăunătoare.

Phileas Fogg era doar membru al Reform Club, și cu asta, basta!

Modul în care fusese acceptat în acest club exclusivist a fost unul foarte simplu.

Domnul Fogg fusese recomandat de Banca Barings, unde avea un cont de credit fără limită. Securile lui erau

¹ Asociații londoneze destinate avocaților pledanți din Anglia și Țara Galilor (n.tr.)

onorate, de îndată și regulat, din contul său curent, bine alimentat întotdeauna.

Era Phileas Fogg bogat? Fără doar și poate. Dar nici măcar cei care îl cunoșteau foarte bine nu-și puteau închipui cum dobândise averea, iar domnul Fogg era ultimul căruia i-ai fi putut cere această informație. Nu era mână spartă, dar nici avar; ori de câte ori afla că e nevoie de bani pentru un scop nobil, ceva util sau o acțiune filantropică, îi oferea fără să stea pe gânduri și uneori chiar cu titlu anonim. Pe scurt, domnul Fogg era persoana cea mai discretă cu putință. Vorbea foarte puțin, ceea ce-l făcea să pară și mai misterios. Tabieturile sale zilnice erau ușor de observat, dar orice făcea semăna atât de mult cu ceea ce mai făcuse, încât îi scotea din minți pe curioși.

Era o persoană care călătorise mult? Așa s-ar fi zis, de vreme ce părea să știe foarte bine întreg mapamondul; nu exista niciun colțișor, oricât de izolat, pe care el să nu-l fi cunoscut îndeaproape. Adeseori corecta, în câteva vorbe atent alese, miile de ipoteze lansate de membrii clubului referitor la călători rătăciți, despre care nu se mai auzise nimic. El atrăgea atenția asupra probabilităților reale și părea să fie înzestrat cu un fel de clarviziune, pentru că foarte des evenimentele ulterioare îi adevereau previziunile. Călătorise probabil pretutindeni, cel puțin cu gândul.

Un lucru era cert – Phileas Fogg nu mai părăsise Londra de ani întregi. Aceia care aveau onoarea de a-l cunoaște mai bine decât restul lumii declarau că nimeni nu ar putea

susține că l-a văzut vreodată și în altă parte. Singurul mod în care își petrecea timpul era să citească ziarele și să joace whist. Whistul era un joc tăcut, la care câștiga adeseori și care se potrivea firii sale; dar câștigurile nu-i intrau niciodată în buzunar, ci erau rezervate fondului destinat acțiunilor caritabile. Domnul Fogg nu juca pentru câștig, ci doar de dragul jocului. Pentru el, jocul era o competiție, o luptă de loc simplă, dar, cu toate acestea, o luptă care nu presupunea mișcare sau efort fizic, fiind, așadar, pe gustul lui.

Nu se știa dacă Phileas Fogg avea soție sau copii, lucru obișnuit chiar și pentru cei mai cinstiți oameni, nici dacă avea rude sau prieteni apropiați, ceea ce, cu siguranță, era mai puțin obișnuit. Locuia de unul singur în casa din Saville Row, unde nimeni altcineva nu avea acces. Un singur slujitor îi era de ajuns. La club lua și prânzul, și cina, la ore stabilite matematic, în același salon, la aceeași masă, fără să se alăture celorlalți membri și fără să vină însoțit de vreun invitat; pleca apoi acasă, fix la miezul nopții, și se băga imediat în pat. Nu folosea niciodată camerele elegante pe care clubul le pune la dispoziția membrilor preferați. Din cele douăzeci și patru de ore ale unei zile, zece și le petrecea în Saville Row, fie dormind, fie făcându-și toaleta. Când se hotăra să facă o plimbare, pășea regulat pe pardoseala din mozaic a holului de la intrarea în club sau în galeria circulară, a cărei cupolă se sprijinea pe douăzeci de coloane din porfir, în stil ionic, și care era luminată de ferestre cu vitralii albastre. Când lua prânzul sau cina la club,

toate resursele clubului – cămășile și bucătăriile, răcitoarele cu pește sau cu produse lactate – îngrămădeau pe masa lui cele mai savuroase produse; era servit de chelnerii cei mai sobri, îmbrăcați în frac și încălțați în pantofi cu talpă din păsă, care îi ofereau mâncarea în farfurii din porțelan scump, pe cele mai fine fețe de masă; vinul de Porto, vișinata sau vinul roșu cu scorișoară îi erau aduse în cristalurile clubului, al căror model nu mai era de găsit niciunde; iar băuturile îi erau răcite cu gheața adusă, cu mare cheltuială, de pe lacurile Americii.

Dacă un astfel de trai se putea numi extravagant, atunci trebuie să recunoaștem că extravaganta nu e chiar așa de rea.

Casa din Saville Row, deloc somptuoasă, era totuși din cale-afară de confortabilă. Obiceiurile celui care o locuia erau de așa natură, încât nu-l solicitau prea mult pe acel unic servitor, dar Phileas Fogg îi cerea acestuia să fie aproape inuman de prompt și de precis. Chiar azi, 2 octombrie, îl concediase pe James Forster, pentru că tânărul ghinionist îi adusese apa pentru ras la 28,8° Celsius, în loc de 30°. Acum îl aștepta pe succesorul acestuia, care trebuia să sosească acasă la Fogg între orele 11.00 și 11.30.

*

Phileas Fogg stătea țepăn în fotoliu, cu picioarele lipite ca un soldat la paradă, cu palmele așezate pe genunchi, trunchiul drept și bărbia săltată. Privea fix la limbile unei pendule, un mecanism complicat care arăta orele, minutele,

secunde, ziua, luna și anul. După obiceiul său zilnic, exact la 11.30 domnul Fogg avea să părăsească Saville Row și să pornească spre Reform Club.

Chiar în clipa aceea, la ușa micului salon se auzi un ciocănit, iar în prag reapăru James Forster, servitorul concediat.

– Noul servitor, zise el.

Din spatele lui apăru un tânăr de vreo treizeci de ani, care se înclină.

– Dacă nu mă înșel, ești francez și te cheamă John? îl întreabă Phileas Fogg.

– Jean, *monsieur*, cu voia dumneavoastră, răspuse noul sos. Jean Passepartout¹, o poreclă care mi se potrivește, pentru că am talentul natural de a trece de la o ocupație la alta. Aș zice că sunt un om cinstit, *monsieur*, dar, ca să vorbesc pe șleau, am încercat mai multe meserii. Am fost cântăreț ambulant, acrobat la circ, unde făceam salturi ca Léotard², și am dansat pe sârmă, ca Blondin³. Pe urmă, am ajuns profesor de gimnastică, pentru a-mi folosi mai bine talentele, iar după aceea am fost sergent-pompier în Paris și am luat parte la multe incendii mari. Am plecat din Franța acum cinci ani și, pentru că doream să gust din plăcerile vieții de servitor, m-am angajat ca valet aici, în Anglia.

¹ Care răzbate peste tot (în limba franceză, în original) (n.tr.)

² Jules Léotard (1838–1870) – acrobat francez care a practicat pentru prima dată saltul între două trapeze (n.tr.)

³ Jean François Gravelet-Blondin (1824–1897) – acrobat francez specializat în mersul pe sârmă (n.tr.)

Eram fără slujbă și, aflând că *monsieur* Phileas Fogg este cel mai punctual și mai liniștit gentleman din Regatul Unit, am venit la *monsieur* în speranța că voi putea duce alături de el un trai liniștit, ba chiar să uit de numele de Passepartout.

– Numele Passepartout îmi convine de minune, răspuse domnul Fogg. Mi-ai fost recomandat cu căldură. Am aflat lucruri bune despre tine. Îmi cunoști condițiile?

– Da, *monsieur*.

– Foarte bine! Cât este ceasul?

– Unsprezece și douăzeci și două de minute, răspuse Passepartout, scoțând din fundul buzunarului un ditamai ceasul din argint.

– Ești în urmă, îl contrazise domnul Fogg.

– Mă scuzați, *monsieur*, dar e cu neputință...

– Ești cu patru minute în urmă. Nu contează; e destul că am găsit eroarea. Ei, începând din acest moment, de astăzi, miercuri, 2 octombrie, ora unsprezece și douăzeci și nouă de minute dimineata, ești angajat în serviciul meu.

Zicând acestea, Phileas Fogg se ridică în picioare, își luă cu un gest mecanic pălăria în mâna stângă și plecă, fără să mai scoată un cuvânt.

Passepartout auzi ușa de la intrare închizându-se o dată; era noul lui stăpân, care ieșea din casă. Apoi o auzi din nou; era James Forster, predecesorul lui Passepartout, care pleca la rândul său. Passepartout rămase singur în casa din Saville Row.

Capitolul 2

În care Passepartout este convins
că și-a găsit idealul.

— **P**e crucea mea, bombăni Passepartout, oarecum năuc, doar la Madame Tussaud am mai văzut figuri atât de pline de viață ca stăpânul meu!

În trecut fie spus, „figurile“ de la Madame Tussaud sunt din ceară și sunt cele mai vizitate din Londra; graiul este singurul lucru care le mai lipsește pentru a deveni cu adevărat ființe vii.

În timpul scurtei întrevederi cu domnul Fogg, Passepartout îl cercetase cu atenție. Părea să fie un bărbat cam de patruzeci de ani, cu trăsături fine și frumoase și o statură înaltă, bine făcută. Avea părul blond, ca și favoriții, fruntea netedă, fără riduri pe la tâmpile, iar tenul destul de palid. Dantura era perfectă. Expresia feței indica limpede ceea ce fizionomiștii numesc un „calm activ“, o calitate a celor care mai degrabă acționează decât vorbesc. Calm, imperturbabil, cu privirea limpede, domnul Fogg părea tipul perfect al

englezului cu sânge-rece, pe care Angelica Kauffmann¹ l-a imortalizat cu atâta talent pe pânzele ei. Văzut în diferite momente ale existenței sale zilnice, Fogg lăsa impresia că este perfect echilibrat și la fel de precis precum un cronometru marca Leroy. Într-adevăr, Phileas Fogg era întruchiparea preciziei, lucru dovedit până și de felul în care își mișca mâinile și picioarele; omul, la fel ca animalele, poate să-și exprime și cu ajutorul membrelor sentimentele care îl domină.

Atât de riguros era, încât nu se grăbea niciodată, pregătit întotdeauna, la fel de chibzuit precum îi erau mersul și restul mișcărilor trupului. Niciodată nu făcea un pas în plus dacă nu era necesar și întotdeauna ajungea la destinație pe drumul cel mai scurt. Nu făcea gesturi inutile și nu fusese văzut vreodată într-o stare de agitație sau de neliniște. Era persoana cea mai lentă din lume, dar, cu toate acestea, ajungea întotdeauna la destinație exact la țanc.

Trăia singur și, ca să spunem așa, în afara oricăror relații sociale. Și întrucât îi era cunoscut că legile frecării fac parte din viața zilnică și că frecarea încetinește mișcarea, domnul Fogg nu-și freca niciodată coatele de nimeni.

În ce-l privește pe Passepartout, acesta era un adevărat parizian din Paris. De când își abandonase patria în favoarea Angliei și devenise valet, căutase în zadar un stăpân pe placul lui. Passepartout nu era nici pe departe genul de prost

¹ Pictoriță austriacă de origine elvețiană (1741–1807) (n.tr.)